ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ & ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Κατηγορία: **Προπτυχιακά**
Εξάμηνο: **Δ**
Τομέας: **Τομέας Εγκληματολογίας**
Κατηγορία: **Μάθημα**
Χαρ.: **Υπ. Επιλογής**
Διδακτικές Μονάδες: **3 –ECTS = 5**
Κωδ.: **300636**

Διδάσκων: Επ. Καθηγητής **Δημήτρης Ζιούβας**

Περιεχόμενο Μαθήματος

➢ Αναλύονται, αρχικά, οι βασικές έννοιες του ποινικού δικαίου και τα θεμελιώδη δογματικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δομή και τα στοιχεία του εγκλήματος. Η ανάλυση εδράζεται στα ερωτήματα: Τι είναι έγκλημα, ποιοι είναι οι σκοποί του ποινικού δικαίου και της ποινής;
➢ Την εισαγωγή στις βασικές έννοιες του Γενικού Μέρους του Ποινικού Δικαίου διαδέχεται η αναλυτική παρουσίαση βασικών διατάξεων του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα, που αφορούν, μεταξύ άλλων, στα εγκλήματα κατά της ζωής (:ανθρωποκτονία κ.λπ.), της σωματικής ακεραιότητας (: σωματικές βλάβες κ.λπ.), της γενετήσιας ελευθερίας (:βιασμός, αποπλάνηση ανηλίκου κ.λπ.), της τιμής (:δυσφήμηση κ.λπ.), της ιδιοκτησίας (:κλοπή, ληστεία κ.λπ.) και της περιουσίας (:εκβίαση, απάτη κ.λπ.).
➢ Η παρουσίαση στοιχείων της Ποινικής Δικονομίας, δηλαδή των βασικών αρχών και του τρόπου/διαδικασίας διεξαγωγής της ποινικής δίκης, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη συνοπτική εξέταση του μηχανισμού της ποινικής δίωξης και της ανακριτικής διαδικασίας με έμφαση στα δικαιώματα του κατηγορουμένου. Επίσης γίνεται αναφορά στα μέτρα δικονομικού καταναγκασμού (όπως η προσωρινή κράτηση) και στις βασικές αρχές που διέπουν την ακροαματική διαδικασία και τα ένδικα μέσα.

Διάγραμμα Ύλης

➢ Ιδιαιτερότητες και διαφορές του ποινικού δικαίου έναντι των άλλων κλάδων του δικαίου
➢ Σκοποί του ποινικού δικαίου και στόχοι της ποινής
➢ Θεωρητική σημασία και πρακτικές συνέπειες των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών που διέπουν τη θέσπιση και εφαρμογή του ποινικού δικαίου
➢ Βασική δομή και τα στοιχεία του εγκλήματος (Πράξη-παράλειψη, αιτιώδης συνάφεια, άδικο και λόγοι άρσης του αδίκου, καταλογισμός σε ενοχή (μόνο το θέμα της υπαιτιότητας [δόλος, αμέλεια], πλάνες και λόγοι άρσης του καταλογισμού)
➢ Τόπος και χρόνος του εγκλήματος
➢ Απόπειρα και συμμετοχή.
➢ Αναλυτική παρουσίαση των διατάξεων έξι κεφαλαίων του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα (: κεφάλαια 15, 16, 19, 21, 23 και 24) με βάση χαρακτηριστικές υποθέσεις και αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων
➢ Ποινική δίωξη

- Ανάκριση, ανακριτικές πράξεις και δικαιώματα του κατηγορουμένο
- Αποδεικτικά μέσα
- Μέτρα δικονομικού καταναγκασμού
- Κύρια διαδικασία (επ΄ακροατηρίω)
- Ένδικα μέσα

Εκπαιδευτικοί στόχοι - Εκπαιδευτικά Εργαλεία:

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν σε βάθος τις ιδιαιτερότητες και διαφορές του ποινικού δικαίου έναντι των άλλων κλάδων του δικαίου
- να αντιλαμβάνονται τη θεωρητική σημασία και τις πρακτικές συνέπειες των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών που διέπουν τη θέσπιση και εφαρμογή του ποινικού δικαίου
- να κατανοούν τις βασικές έννοιες του ποινικού δικαίου και τα θεμελιώδη δογματικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δομή και τα στοιχεία του εγκλήματος
- να επιλύουν πρακτικά προβλήματα που αντιμετωπίζονται από δικαστικές αποφάσεις, το επίπεδο δυσκολίας των οποίων έχει προσαρμοστεί στο επίπεδο του μαθήματος
- να αντιλαμβάνονται τις βασικές δικαιοκρατικές αρχές που διέπουν τη διεξαγωγή της ποινικής δίκης με έμφαση στην αρχή της δίκαιης δίκης και στα δικαιώματα του κατηγορουμένου

- Για την επίτευξη των παραπάνω εκπαιδευτικών στόχων επιλέγεται η παράδοση με τη μορφή εισηγήσεων του διδάσκοντος, η χρήση ερωταπαντήσεων προς διασάφηση των βασικών εννοιών καθώς και η χρήση παραδειγμάτων για την κατανόηση των θεωρητικών εννοιών μέσα από τις όψεις της εφαρμογής τους. Τα παραδείγματα – η πράξη δηλαδή του ποινικού δικαίου – αφορούν πραγματικά περιστατικά που απασχόλησαν την ποινική δικαιοσύνη. Βασικά εγκλήματα (ανθρωποκτονία, βιασμός, ληστεία κ.λπ.) παρουσιάζονται και ανάλυονται στη βάση σχετικών αποφάσεων Ελληνικών ποινικών δικαστηρίων.

- Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές επισκέψεις
α) στο Εφετείο Αθηνών για την παρακολούθηση ποινικής δίκης και στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου
β) στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής.

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1η επιλογή συγγράμματος:
Τίτλος: **Ποινικό Δίκαιο και Ποινική Δικονομία: Εισαγωγή στη Θεωρία και Πράξη**
Συγγραφέας: Δημήτρης Ζιούβας
Εκδοτικός οίκος: Ευρωπαϊκές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις
Διάθεση: Μ Πετίνη & Σία ΕΕΕ
Έτος έκδοσης: 2019
Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 86196665

2η επιλογή συγγράμματος:
Τίτλος: Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο
Συγγραφέας: Δημήτρης Ζιούβας
Εκδοτικός οίκος: Ευρωπαϊκές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις
Διάθεση: Μ Πετίνη & Σία ΕΕΕ
Έτος έκδοσης: 2018
Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 77120323

Τρόπος εξέτασης μαθήματος

Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται στη Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης.